

Pavel Golia / Trubadurjeva izpoved

⟨Kuplet⟩

Ljudje, zares, jaz nisem ustvarjen
za čare plehkkih razvedril,
prebister sem, preveč nadarjen,
prebogat ekspanzivnih sil.

Ne lovec muhastega cilja
in ne mešetar padlih cen,
jaz sem esenca izobilja
in krajnost — to je moj refren.

Jaz ljubim vina močna, pristna,
razpašnost blodnic, strah devic
in vsa dejanja nekoristna,
besedo vetra, pesem ptic — —

In meje ne poznam ne mere,
jaz sploh ničesar ne priznam,
preskočim ali strem ovire,
vsemir moj dom je in moj hram.

Kaj je božanstvenost, banalnost?
Vsestranost je moj silni dar,
kar izbegavam, to je stalnost,
a iščem burje in vihar.

Moj duh je točka in brezbrežnost.
Mene slučajno veže ž njim
usodepolna neizbežnost
sozvočja v kaosu brez rim.

Moj duh je večni žar pod dimom.
Zaman triumf, ko jaz bom pal,
kajti pod drugim psevdonomom
moj duh bo dalje tlel in žgal.

Trpljenje, radost, kes, sožalje —
poznam vsa svojstva vseh igrač.
Na belem konju dalje, dalje —
vseeno kam, tak sem jahač.

In v mimoletu — konj ves v peni —
pronikam v sleherno skrivnost,

toda v svoj grad na strmi steni
zapiram vrata, dvigam most.

A v belem gradu vrh pečine,
tam za kolovratom sedi
in prede svilene blazine
za jasne najine noči

moja prelepa Kolombina.
Ko pridem z divjih jež domov,
z ročicami me iz jasmína
tesno objame krog vratu

in z ustnami, ki kot nabrane
so jagode krog belih sanj,
me poljubuje in ugane
najgloblji molk mojih vprašanj.

Da, to je moja Kodrolaska,
vsa duša zanjo plapolala.
ker je tak tihega obrazka,
ker je tak blagega srcá.

Potem ubira strune zlate
s svojo jasminovo roko
in pesmi tajn in sanj bogate
ji izpod nežnih prstkov vro.

In prstke te imam najraje,
saj so kot bajni blagoslov,
kot bele cvetke, ki jih maje
nad zlatim slapom dih Njegov.

V akorde sočno zvočne vpleta
in v bežna jadra melodij
prežlahtna ljubica poeta
priznanje, da le zanj živi.

Vse moje bitje sluša, sluša,
jaz sam sem zvok samo in glas,
ko mi ob zlati harpi duša
sloni v okviru temnih las.

In ko pripluje pozna ura
neslišno nad samotni grad,
odenem v sinje sne azura
prežlahtno ter jo peljem spat.

A komaj prebudi se zora,
ko si oči še mane dan,
me čaka že pred vrati dvora
hrzaje belec osedlan.

In spet divjam čez polja širna,
pod mano péni se žival,
spet moja duša je nemirna,
globin sodruga in daljav.

Bodreče zarja se nasmeje,
ko s konjem se spustiva v dir.
Jaz mere ne poznam ne meje,
pa i zaprek ne in ovir.

Kako bogato mladoletje,
kako brezmejna slast spoznanj!
Ljudje, zares, prelep moj svet je
in blagoslovljen je moj dan.

Dr. N. Preobraženski / Nova Rusija

4. A. Jakovljev.

Aleksander Stepanovič Jakovljev spada med mlade sovjetske pisatelje, ki so si izbrali najtežje sodobno vprašanje — ruskega kmeta. Dobro opazujejo, njih povesti so zajete iz globine življenja, toda niso povsem dosledne v zaključkih. Tega je deloma kriv tudi politični pritisk, ki mu je izpostavljena literatura. Jakovljev je prepričevalen, dokler pripoveduje, kar vidi in sliši, a postane nenaraven, koder hoče dokazati (n. pr. v povesti «Povoljniki» [ime srednjeveških gusarjev na Volgi]), da tvori boljše vizem neločljiv del ruske duše, zgodovinski zaključek nekdanjih kmečkih uporov. Pisatelji te skupine (Piljak, Nikitin, Jakovljev i. dr.) gojijo nekako komunistično slovanofilstvo z množico pristnih ljudskih izrazov. V zadnjem oziru daleč prekašajo svojega učitelja N. S. Leskova (umrl 1895.) in so včasih kar neumljivi brez dialektičnega slovarja. Sploh ni vplivala na njih slog ona težnja po kratkosti in napetosti, o kateri smo govorili do sedaj.

Pred vojno je pisal Jakovljev v moskovskih listih. V svoji avtobiografiji iz leta 1922. omenja, da je kot 12leten deček pobegnil od doma, kar smatra za posledico stare ruske vzgoje. Deček je prehodil skoro 1000 km po uralskih gozdovih, da bi postal «puščavnik ali ropar». Na to je prišla revolucija l. 1905. Jakovljev se je le slučajno rešil vislic. Vojni vtisi iz leta 1915. (20.000 zastrupljenih ruskih vojakov ob Varšavi po nemških plinih, pozneje pa lakota in mráz v Moskvi) malo da niso spravili Jakovljeva v blaznost in smrt. «Rešila me je literatura. Gledal sem Rusijo. Videl sem jo pogubljeno in vidim, da vstaja. Vstaja iz ognjene kopeli, preživi strašna leta, rodi se vnovič edina in velika. Edino ljubezen — to je moja vera in moja tolažba.»

Jakovljev je spisal dva romana («Vas» in «Oktober») in tri knjige vojnih, oziroma revolucijskih črtic. Naša povest je vzeta iz zbirke «Brez bregov»